

Presidential Communications Operations Office
Presidential News Desk

**TALK TO THE NATION ON COVID-19
OF
PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE**

[APRIL 03, 2020]

Mga kababayan kong --- mahal kong mga kapatid na Pilipino. Kailangan ako magsalita dahil marami ang tanong o tanong ng mga kababayan natin.

So I am constrained to talk to you if possible almost every day because there are so many issues and questions that are being asked from us in government.

Ang una po is I would like to --- marami itong insidente na ito eh. Marami man ring g***** mga abogado kaya kailangan ko i-explain sa inyo the mechanics o kung papaano --- ano ba talaga itong pag-aresto ng tao at kung anong mga kasalanan o mga --- you know, events that would maybe compel the pres --- the policemen or the military men for that matter, if he happens to be there.

Ganito ‘yan, ito ang pulis... ‘Di pagkatapos nito, huwag na kayong maniwala diyan sa mga --- ako na ang nagle-lecture sa ating mga kababayan. This is very important because there are so many complaints and I’m sure in the coming days, there will be arrests --- arrests made and a lot of complaints and a lot of lousy lawyers like Chel Diokno giving encouragement for people to violate the law.

Ang --- ito ang pulis, ito ‘yung tao na aarestuhin. Ito ‘yung tao na nakita niya pumatay, nagnakaw, nag-rape o mere suspicion. Magkakamali ang pulis. Ngayon itong mga riot at itong paglabag sa ating regulasyon for people to, you know, avoid converging so that you will not pass the germs.

Alam mo walang katapusan ‘to. Maski na anong klaseng gamot at doktor at ospital na gagawin ko, ‘pag nasa labas ang mga tao, talagang hindi matapos ‘to. Itong COVID parang kadena de amor. ‘Pag nandiyan ang lahat ng mga tao sa labas, maubos tayo in about two months.

Kung gusto ninyo, lumabas kayo, ikaw. Pero pagka naghirap ka, huwag kang magtawag sa akin. Eh ginusto mo ‘yan eh, talagang mamamatay ka.

Eh ang kakamatay lang ngayon ‘yung classmate ko na abogado. ‘Yun he was the son of our dean sa College of Law. He has passed away today kasi --- of COVID.

Walang sinasanto ‘to. ‘Yung mga doctor na lumapit sa kanila noon at hindi pa masyado preparado, walang mga personal protection equipment. Ngayon, nagbibili na tayo.

Alam mo sa gobyerno ganito ‘yan, ‘pag maski na suspicious ka lang, tanungin ka tapos ang sagot hindi tama, magsu-suspetya o nakapatay ka, ‘pag magsabi ang pulis ng authority niya, “‘Adre, pulis ako, gobyerno, inaaresto kita sa ginawa mong pagpatay, pang-rape.” Alam mo, the responsibility of the person being accosted by the police or being arrested, ang responsibility mo is to submit to the police.

‘Pag sabi ng pulis sumama ka kay nagkasala ka, well you have to go. We have to go to the police. You cannot fight it out kasi kung valid ang pag-aresto sa iyo, lalo na ‘yung paglabag ng mga --- itong ano ngayon sa Bayanihan Act.

Actually, at the start of the ‘yung declaration ko, ‘yon na mismo ang batas na sinunod. ‘Yung Bayanihan Act to follow, but the extreme measure, ang sinabi ko huwag ninyong payagan na magkaroon ng mga rally kung ano-ano kasi walang katapusan ito.

‘Pag nasa ospital na lahat, sa punerarya na lahat, sa bahay, ‘pag may mga tao pa rin, parang kadena de amor, ipasa rin niya ‘yan. It’s not because gusto namin na protektahan ka. Ang amin, huwag mong i --- you contaminate, mahawa ‘yung kapwa mo tao.

Kung ikaw gusto mong mamatay, wala naman nagpipigil sa iyo. But what we’re trying to prevent is you from contaminating your good neighbor, getting the germs and --- patay.

Eh umaabot na ng sing... In America, it’s about so many thousands already. Walang pinipili. Kung ayaw ninyong maniwala, ‘di lumabas kayo. Pero ganito, ‘pag nahuli kayo ng pulis ganito, ‘pag sinita ka ng pulis at inaresto ka, sumama ka. ‘Pag hindi ka sumama tapos nagsabi ang pulis arestado ka for this crime at...

Alam mo, ang pag-aresto does not end there. Hindi ‘yan na matapos na ‘pag sabihin ng pulis na arestado ka. Ang pulis will bring you to the police station for blotter entries or whatever, investigation.

Ngayon, ang batas nagsabi na ‘pag hinuli mo you have to overcome ang resistance. Kasi pagka nag-resist itong taong inaaresto mo, ayaw sumama, anong gawin mo kung pulis ka? “Arestado ka. Sumama ka sa akin.” Ang sagot ng g***: “Ayaw kong sumama ka. Bahala ka.” “O sige kung ayaw mong sumama, ‘di okay.”

Alam mo ang gobyerno patay. Magiging inutil, useless, patay. Kaya ang batas nagsabi kung ito mag-resist o ayaw niya lumaban, kailangan ang police must overcome. Kaya niya kung ayaw kang pilitin, kakargahin ka, hihilahin ka papuntang ‘yung wagon ng pulis, ‘yung jeep nila.

It’s a --- how do you call it? It’s a wagon, ‘yung mga jeep. Kaya sumama ka. Kung lumaban ka, ang batas nagsabi kunin mo sa ayaw niya’t sa hindi because you have to overcome his resistance.

Ngayon, ‘pag nagkasuntukan kayo diyan tapos nabunggo ‘yung ulo mo sa semento, namatay ka, walang kasalanan ang pulis. Inaaresto ka eh. Sabihin mo, “Hindi ako. Wala akong kasalanan.” Eh ‘di sumama ka, pagdating doon sa istasyon, sabihin mo sa pulis na “wala akong kasalanan, wala akong alam diyan.”

Then if the police will find your excuse or your reason valid, they have to release you. Otherwise, they can be charged for false arrest.

Ngayon, itong sinasabi ko i-overcome mo, ikaw ang pulis. Hoy, military pati pulis makinig kayo. You overcome. Ayaw niya? 'Di hawakan mo 'yung kamay. You pull him to the --- I said to your wagon, your... Tawag nito? Hindi naman pickup 'yon eh. 'Yung iba pickup. 'Yung iba --- basta. 'Yon ang...

Ngayon kung lumaban ka, ang sinabi ko --- pati kasi si chief ng PNP ayaw niya. At the start of the statement sinabi ko, pagka lumaban kayo, inaresto kayo, at inilagay mo sa delikado ang buhay ng pulis, o talagang bubunot ka ng baril o hampasin mo ang pulis ng bato, 'pag tinamaan sa ulo patay, sabihin mo --- barilin mo, patayin mo. 'Yan ang batas.

Kayong mga abogado tingnan ninyo 'yung batas ninyo. Eh hindi naman ako nagyayabang, matagal akong prosecutor sa Davao City. Naging trial --- hindi ko naman pinagyayabang, 'yan naman talaga ang totoo --- eight years I was doing trial work.

Ganun ang batas. The police must overcome kung inaresto niya. Dadalhin niya sa istasyon or whatever, mag-raid sila tapos magbarilan, eh siyempre self-defense 'yan pati performance of duty.

'Yang sinabi pati si PNP kasi sinabi "of course not". Kita mo 'yang sa TV noon, ang pulis may baril na --- diyan sa Caloocan --- tapos may durog. Lumapit siya, eh sinaksak siya, hindi niya binaril. Palapit nang palapit hanggang inabot siya. 'Yung sa TV, Caloocan ba 'yon? 'Yan ang sinasabi ko, magpakamatay ka. Ang pulis 'yan ang trabaho mo.

At wala akong sinabi... Remember this, abogado ako. I never said in public shoot to kill, period. Sinabi ko --- always 'yan maski 'yung sa human rights diyan sa UN, if you think that your life is in danger, maging biyuda ang asawa mo na maganda, mag-asawa uli, at ang mga anak mo mawalaan ng tatay, 'pag tinignan mo na delikado ang buhay mo, patay, unahan mo na, patayin mo.

Kagaya ng giyera sa NPA. Hindi ka naman maghintay pa, talagang patayin mo kay kung hindi mo patayin, patayin ka. Ganun ang mga holdaper, ganun ang mga durugista, at marami ng pulis namatay araw-araw, lumalaban. Karamihan diyan sa Pasay.

Alam man ninyo 'yan. Kaya huwag ninyong putulin. Huwag ninyong putulin kasi ako, I laid down the predicate ika nga. Sinasabi ko muna 'yan para hindi ako masabit.

Hindi ako basta-bastang nagbibitaw ng salita. Sinabi ko if your life is in danger, then in arresting a person, kayong mga ayaw sumunod sa batas, you converge. Hindi natin matapos ito, itong problema natin kay sige kayo labas.

Tapos parang kadena de amor na 'to ng kamatayan. 'Pag sige kayo diyan sa mall, ang contamination, tapos uwi ka, ang anak mo, tapos maglabas 'yung isa, sa jeep magbayad pera.

Sa Amerika ganon ngayon, lockdown talaga. Ngayon na lang sila. Nauna na tayo. Hindi ko sabihin magpasalamat kayo nauna tayo ng ilang linggo. Nagdesisyon na kaagad ako kasi pinag-aralan ko na ang COVID. Sinusundan ko na ang coronavirus niyan because I read. Nagbabasa ako. Hindi na ako sabihin kung anong binabasa ko, basta binabasa ko. I keep posted myself. CNN tapos about 'yang...

'Yang COVID in just a matter of two days kasi 'yung mga pasahero sumakay ng eroplano umuwi 'yon. Mga turista umuwi kung saan. Pagdating doon sa kanila, pasa sila, kain, labas. Kaya walang katapusan. Kaya spread. Kaya ganun.

Kaya ang pinagbabawal kasi hindi matapos ito. Kaya kung ayaw ninyo, kayo na lang ang tapusin ko para maprotektahan ko 'yung mga inosente na ayaw mamatay.

If you keep on converging, kung saan-saan ka, then you spread the --- it's airborne ano, hangin eh. 'Pag mag-ubo ka dito, ilang metro 'yan dadalhin doon. Mikrobyo 'yan eh. Part of the ha --- part of the hangin. Kasali ng hangin 'yan. 'Pag doon isa, sabi niya, "Wala naman akong nilapitan na..." Wala nga.

But 'yang --- it's deadly. In two days... Sino ba 'yung namatay in two days? May isang prominenteng tao, kausap pa niya 'yung asawa niya, nag-video sila. Buti't na lang na-save ng ano. Two days, patay.

Kaya it could... Right at the beginning, I was very frank and very emphatic about it. Not really in strong words sinabi ko may dadating na sakit. Walang gamot ito. Ang gamot nito ang katawan mo lang. Hindi ito TB. Hindi ito 'yung nasugatan, hindi ito 'yung mabaril na magkaroon ng nana o ano.

Antibiotic 'yan, mabubuhay ka. Ang virus katawan mo talaga. Kaya matamaan ka ng anong mga sakit diyan, chicken pox, hindi ka na tatamaan ulit. German measles, 'pag dumaan ka, hindi ka na --- kasi ang katawan mo alerted na.

May mga sundalo tayo sa katawan eh, antibodies, na 'pag may pumasok na 'yung mga germs, 'yung ating katawan hindi niya kilala eh ang kalaban niya, basta sige lang. Mag --- sa loob magmi-mix sila.

Maya-maya kinakain na ang katawan natin at by that time, ma-weaken na ang --- ito, ang lungs. In two days, ubusin, kainin talaga ng virus 'yung katawan, ang baga mo. Baga ba 'yan sa Tagalog? What's...? Baga rin? Bisaya 'yan eh. So ganun.

'Yan, ulitin natin. 'Yang rules sa arrest, 'pag sinita ka ng pulis, sabi ganun, may saksakan diyan, habulan, "Sir, hindi ako 'yan." Sabi ng pulis, "O sige kung hindi ikaw, sumama ka sa istasyon ipahayag mo." Pagdating doon, then you explain to the police, "Sir, wala akong kasali dito." Mag-imbesta 'yan. Hindi naman g*** 'yang pulis na... 'Di bibitawan ka. 'Yon.

Pero 'yung kung sabihin na, "Ay hindi ako magsama. P***** i** pat --- gusto mo wala akong kasalanan, magpatayan tayo, wala akong kasalanan." Huwag mong gawain 'yan kasi 'pag

ginawa mo ‘yan, talagang mamamatay ka o makapatay ka ng pulis because your responsibility is to submit to the authority of the police or the police to bring you to the police station for proper investigation or documentation. Then kung wala kang sabit, you have to release. Pero kung labanan mo, ang batas nagsabi na ‘yung inaaresto mo ayaw, ‘di arestuhin mo na.

You have... Ito ‘yung kriminal, ito ‘yung pulis, you have to overcome kasi kung hindi mo ma-overcome ‘yung tao na ‘yan, hindi mo mahila, hindi mo madala sa istasyon. So what is bugging the lawyers?

Eh alam mo si... Alam mo kayo --- ‘yung nag-spreading, dito lang kayo sa... PTV-4 ba talaga ‘to? Dito lang kayo makinig ng totoo.

We are not obliged. I do not have the duty to lie to you. Bakit ako magsinungaling? Kung ganun ang sitwasyon, sabihin ko sa inyo, ‘yan. Eh anong magawa ko?

Pero ako magsabi ako, I have to color my statement, I do not do that. Dito sabihin ko prangkahan mo ‘yung tao. Huwag mong sabihin na huwag --- huwag natin... Ah. Noong mayor ganun ako. Kung ano ‘yan, ang kulay niyan pula, pula ‘yan. Huwag mong gawaing green kasi mas marami ka pa --- bakit green ‘yan? So mag-imbento ka naman ng ibang kulay.

Hindi, hindi ako... Wala akong obligasyon na magsinungaling sa inyo, wala. Bakit ko papahirapan ang sarili ko? Magtanong ako sa inyo. Just to lie to you to make you happy?

Well, I govern properly and right. If it makes you happy, then you smile. If not, you criticize me. Walang pigil, social media, lahat kayo.

O hindi naman totoo ‘yang ka --- mag --- kaltasan namin na... Hindi kami ang humahawak ng pera.

At ito pa, kayong mga... In two days nandito na. Mag-process sila ng papel para makakuha ka ng pera sa gobyerno. Hindi mo makuha ‘yan ng tatlong araw. Anak ng...

Kaya ‘yang billion na 200 billion, proseso ‘yan. Kasi ‘pag hindi, ‘yung mga tao dito sa gobyerno rin takot. Sabihin ko sa kanila, “90 miles per hour.” Sabihin nila, “Sir, makukulong kami, sir.”

Ang tao maski na crisis, ayaw makulong at ayaw magkasakit. Ma-COVID na siya, makukulong pa siya. Takot ang tao basta pera kasi sa gobyerno talagang pagtapos itong COVID, pag-audit ng COA, ‘yun. “O saan ‘yung 200 million dito?”

Kaya careful ako. Tinanggal ko. Wala akong sinabi sa LGU. Wala rin akong sinabi sa barangay captain. Kailangan ko sila. Pero maya ‘yung magdating doon makulang ang pera ‘pag ibigay mo 5,000, ibigay 3,000 lang. Kupit doon, kupit doon.

Sabi ko nga ngayon kay Bautista sa DSWD, tutal meron na silang network eh, ‘yung 4Ps. So may network na sila eh, idagdag na lang nila ‘yung pera at makatanggap lahat.

Diyan lang kayo, huwag kayong lumabas. Pupuntahan ang barangay captain. “Ano --- sino? Kaninong bahay ito? O ano ‘yan diyan?” “Kubeta.” “May nakatira?” “Meron kasi walang bahay.” “O sige, bigyan mo.”

Bakit namin nakawin ‘yang p***** i**? Ako nag --- ang nag-ambisyon ako naging --- maging presidente, wala naman sa isip ko magnakaw. Katagal-tagal kong mayor eh, 23 years. ‘Di noon pa sana para pagdating dito hindi na ako magnakaw. Eh kung... Ay mali.

Ito si Chel Diokno sinabi pa niya na, “Sige ako magdependa sa inyo.” Alam mo, Chel Diokno, kayong mga oposisyon, dilaw, huwag ninyong pilitin ang pagkatao ninyo na magsali sa gobyerno. Kayo, nag-sigeng tapon-tapon ng black propaganda kasi malapit na ang eleksyon.

Sabihin ko sa iyo ngayon, sa taong Pilipino, kung ‘yan ang mga tao na ipalit ninyo sunod na eleksyon, torpe talaga ang Pilipino. Sabihin ko sa inyo. Prangka. Wala na ako. Tsaka hindi na ako makialam.

Pero kung ganun ang --- ang... Tapos anong nangyari? 'Yung silang --- sila ang sa administrasyon, o anong ginawa nila? May pera kaya sila pagdating ng panahon? Ako, sinabi ko, may pera tayo. Sabi ko...

Wala pa, hindi ko pa inisip 'yung COVID. Sinabi ko lang na 'yung pera sa gobyerno, ilagay ninyo sa wastong pamamaraan. Sabi ko may pera tayo. Hindi ba? O ngayon dumating, kailangan natin ng bilyon. Pero hindi ito tatagal. Dadating ito ng six months, patay na tayo.

Kung walang maimbento, if they cannot --- not really invent --- but if they cannot come up with a vaccine, patay tayong lahat. Hindi tayo makalabas, hindi na tayo makatrabaho. Maglabas ka, patay ka.

You know, it's a vaccine. Ang vaccine, ganito 'yan. Ang ahas. 'Yan diyan sa... Meron dito, there's a facility here, I think it's near Muntinlupa na may mga cobra natin. Kinukunan 'yung ano nila --- venom, 'yung juice nila na poisonous.

Ikolekta 'yan tapos magkuha ng kokonti lang 'yung kabayo. 'Yung tamang-tama lang, hindi siya mamatay. Tapos kinabukasan isang konti, tapos isang konti pa, hanggang minimize, isang konti.

Pagdating ng panahon, ang kabayo, hindi man namamatay ‘yan ng kagat ng... 'Yun doon kinukuha sa dugo ng kabayo 'yung vaccine para sa ahas. Kung makagat ka, madala ka sa ospital. Magtanong ang doktor, "Saan banda ka na --- saang banda ka sa Cordillera?" May mga ahas diyan, dito ang wala. Iyon, ‘yun ang i-injection sa iyo.

Alam mo bakit? Kasi ang poison, luma --- gumagana 'yan. Pero ang katawan, 'pag nagkaroon ng vaccine, ma-alert. Ma-alert naman. Magising 'yung ating panlaban. Kaya wala. Ganun 'yon dito sa COVID. Wala pa. Hindi pa nila na-ano kung ano.

Ang sabi nga 'yung nakalusot, 'yung nabuhay, ang antibodies nun matatag. Survived eh, survival. Iyon sana ang parang eksperimento. Punuin mo ng... Dahan-dahan lang konti. Hindi siya

mamamatay. Kasi ang katawan niya, alerted na na kalaban 'yang pumapasok ngayon. Ganun ang lakad ng vaccine.

Kaya balik tayo dito sa... Ito si Diokno. Siya pa daw mag-abogado. Alam mo, Diokno, sa totoo lang, ako bilib ako sa tatay mo. 'Pag nasa korte 'yon noon, estudyante pa kami, talagang nanunuod ako.

Pero ikaw, nung nakita kita, wala ka talagang sinabi. Magsalita ka parang huwag lang ma-insulto 'yon ha. Kayong mga janitor, huwag kayong mainsulto tatal totoo namang janitor ka, 'di janitor ka. Sundalo ka, sundalo ka.

Ito si Diokno magsalita parang janitor. At saka tumakbo ka ng senador, eh hindi kayo bino --- bumoto ng tao. Alam mo kung bakit? Pwede kitang biruin? Huwag kang magalit. Alam mo kung bakit hindi ka nanalo? Kasi kalaki ng ngipin mo. Magsalita kalahati ng panga mo lumalabas. Kaya sa --- ako pa sa iyo... Totoo. Tanungin mo ang Pilipino nakikinig ngayon. Kung magsalita ka ng... Kalaki ng ngipin mo parang...

Maghanap ka ng ba --- ano bang tawag diyan? Vaciador. 'Yung nagtatadyak ng --- tadyak ng pang --- pang-patalas ng mga barbero. Diyan ka pumunta. Ilagay mo 'yung ngipin mo doon. Doon ka sa tadyak. Naglilibot 'yan.

Bakit ganun? Binabastos kita? Eh p***** i**, galit ako sa iyo. Sumobra ka. Sige subukan mo. Subukan mong mag-converge-converge. Sige. Constitutional right man kaya 'yan. Subukan mo. Sumali ka. 'Pag hindi ikaw ang ipa-una...

Sige, subukan mo. Subukan natin. Magsubukan tayo. Sabi mo tama ka? Sabi ko mali ka. O ngayon, subukan natin. Hindi ka maaresto? Mag-imbita ka ng mga 10. Diyan, punta kayo ng Luneta. 'Pag hindi ikaw ang unang ikarga ko sa...

Huwag mo nga akong... May panahon na --- ng politika. Ito panahon ng krisis, pangdagdag ka. Mga ibinibigay namin, 'yon... 'Yan lang ang nagawa mo. Bakit? Gaano ka ba kayaman at gaano kami kahirap? Manalo ka sana. Ang problema sa iyo --- dean ka kaya ng College of Law.

Kayong mga classmate ko na namatay kanina, COVID. I-text mo nga 'yung complete name o... Kayo na lang ang magtawagan sa... Tatal classmate natin 'yon. Hindi man tayo pwede makapunta ng grupo. O 'di samahin natin si Diokno doon sa morge kasi ikaw 'yung pambato namin.

Now 'yung kay Mayor Vico, isang beses lang ako nagsalita, 'yung pag-proclaim ko ng emergency. Sabi ko huwag ito, huwag doon, huwag doon. Pagkatapos noon, wala na. Nandito lang ako sa...

Wala akong pakialam sa operation ng NBI kung anong gusto nila. Karamihan diyan mga abogado 'yan. Ang qualification kasi noon ng NBI, abogado eh. Wala akong... Kayong mga... Huwag kayong mag... Hindi ako... Trabaho ng pulis 'yan. Nandito ako sa...

Ang akin, policy sa taas. Ito, huwag ninyong gawin. Ito, gawin mo. 'Yan. At ang mag-enforce niyan pulis pati military. Wala na akong pakialam kung pagkatapos sinong nahuli, sinong na...

So nasabi naman lahat. Marami nang nagsasalita na saan. Ang Philippine Navy in-alert ko, sabi ko 'yung mga barko ninyo na magaganda... 'Yung Pangulo, 'yung barko ng Presidente ng Pilipinas, maganda 'yan. Ang loob niyan parang hotel.

Ako po, sabihin ko sa inyo, hindi ako nakagamit. Tinignan ko 'yan. Umakyat ako minsan kasi may pinuntahan ako sa Bureau of Customs. Pero hindi ko sinakyan 'yan ni kailanman 'yung yate ng presidente. Hindi ako bagay diyan. Pang-bangka lang ako.

At saka 'yang eroplano, sinabi mo Diokno na --- matagal na binili ng Air Force 'yan, wala pang COVID. You are an intellectual liar. Alam mo na 'yung eroplano matagal nang in-order, matagal nang dineliver (deliver), wala pa 'yang COVID.

Tapos sabihin mo na magbili ng eroplano. Ginagamit 'yan ng Air Force. Sabihin ko sa iyo ngayon ni hindi ko nakita 'yang eroplano na 'yan. Hindi ako gumagamit ng sa gobyerno 'pag ako ang nag-travel para malaman mo, Diokno.

O baka mamaya ipa --- iimbiyerna mo 'yung mga tao, magalit. Ang Pangulo --- 'yung yate, ayan diyan sa pantalan. Gusto mo kunin mo? Iyo na 'yan. Pero sabi ko sa Navy, gawaing ospital kaagad pati magtulong sila ng iba. At marami na.

Huwag kayong mag... Magkukulang tayo sa mga health workers pati doctors kasi matakot eh. So what we can do really is to... Lahat. Ang Amerika hindi rin preparado eh. Kaya hirap sila. Pati ang Russia, nagtulong na sa kanila. 'Yang kalaban nila. Nagpadala na ng mga ventilators, lahat kung ano. China, hindi sila preparado. Sila ang pinakamaraming patay ngayon. Tayo, mabuti ang sabi ko --- sabi ko kay Dominguez, gusto ko pag-alis ko makita ng tao 'yung pera.

Kaya lang wala na kayong makita. Kung tatagal ito talagang krisis na ito, medyo mauubos talaga. Pagkaubos na wala na rin, ako Presidente, inutil na ako, wala na akong magawa, wala na akong maibigay sa inyo, wala na akong pambili, magkikita-kita tayo diyan sa Rizal Park. Diyan mismo sa flag ni Rizal, magbigti na lang ako.

Wala na akong magawa. Marami ng patay, maraming umiiyak, tapos sabihin "Presidente..." Wala na rin akong magawa. Pero isama ko si Diokno sa baba ko. Ako sa taas. Sabay tayong magbigti. Leche ka. T*** i**, galit ako sa iyo, ulol ka. Huwag ka kasi mag-intriga ka sa tao ngayong panahon na ito. Ulol.

'Yung eroplano katagal nang dineliver 'yan. Maka-crash na lang 'yan siguro. 'Yang pang-ano mo sa tao, it's intellectual stupidity. Kaya sabi ko sa iyo, manalo ka sana, ang problema sa iyo, pagsalita mo, 'yung ngipin mo ang lalaki kaya na-discourage ang mga tao.

Ginagawa mo ang Pilipinong...Kayong... Ganito na lang, kayong mga Pilipino na torpe, doon kayo sa dilaw. Doon kayo maniwala at doon kayo magpakamatay. Kayong mga Pilipino na simple lang na namumuhay lang at hindi alam kung ano ito ngayon, dito kayo sa akin kasi

habang may pera pa ako --- inyo sa gobyerno, habang may pera pa ako na maibigay, may pera pa, may pagkain pang pambili, sigurado hanggang sa maubos.

Ano pa ba? Ang ano talaga diyan maski saan ka, you --- I mean you guys, 'yung mga mayaman, 'yung may mga channel, may internet, tingnan ninyo, lahat lockdown. Lahat naka-lockdown. Si Diokno hindi makita.

Ang balita ko, ikaw Diokno, nasa bahay ka, naka-mosquitero ka kagaya ko. Ako, nagmo-mosquitero. Eh probinsyano ako eh. Wala naman kaming screen doon sa bahay, 'di maraming lamok. Pagtulog namin, 'yan mosquitero.

Ikaw ngayon, ang balita nasa mosquitero ka, ayaw mong lumabas. Diyan ka na daw kumakain, diyan ka na nag... Galit ako sa iyo.

Ang pakiusap ko lang: Huwag kayong mag-fake news. 'Pag mag-fake news kayo, mumurahin ko kayo araw-araw dito. 'Pag nagkita tayo per chance, ewan ko. Hindi naman ako nag-ano pero... 'Pag nagkita tayo, patalsikin ko 'yung isang ngipin mo. Eh...

Sakit na ng ulo ko. Kung buhay pa ang nanay ko noon, mura na ang ina [laughs] --- mura na ang inabot ko sa nanay ko. Ano pa ba?

'Yung mga ano --- alam mo kasi compete na --- it's the competition. I am not attributing any fault on the part of the mayors at saka barangay captains.

Pero pareho man tayo politiko. You cannot avoid competition. 'Yung talagang mga tao natin, 'yan 'yung mag-sige una-una, at lahat ng mga ating trabahante halos atin sa partido natin, sa nagsuporta natin.

Kaya utang na loob, 'pag nanalo tayo nilalagay natin sila sa pwesto. There's always the sense of competition of anything that comes from the government. And ang mauna niyan, 'yan nga 'yung kaltas-kaltas.

The mayor, hindi niya gawin 'yan kasi matatalo siya sa eleksyon nor the barangay captains. But down the line, hindi ko na masabi. Wala naman ako. I'm not accusing anybody.

So to really avoid and probably a disaster na hindi na aabot sa tao, sinabi ko kay Rolly, General Bautista, siya ang Secretary ng DSWD, "Ikaw na ang humawak."

Ang problema ngayon sabi nila --- sabi niya, "Hindi kaya." Hindi kaya ang distribution, kulang ang tao niya. I don't know. He might call upon...

Sabi ko, well, he's a military man. He can always ask the Armed Forces to... Distribution lang naman 'yan. Hindi 'yan pamulitika. Kaya nga tinanggal ko 'yan sa mga mayors pati barangay captains eh.

Basta dumating lang doon, walang problema. Hindi pamulitika 'yan. Hindi man panahon ng politika. 'Yung mga oposisyon nag pamumulitika. You cannot avoid it. But just because there's the sense of an urgency, ayaw ninyo kasi dahil masabi masali kayo sa politika.

Well, if you are not going to serve your fellowmen, trabaho man ninyo 'yan, trabaho ko. Kayo, okay lang sa akin. I can --- I can... I will manage to get enough people to...

Ang volunteers na lang --- ang... 'Yung mga bata. 'Yung may idealism pa. Sila na ang mag-distribute because of this --- this is really what it means sa nakikita ninyo na ma... It's life and death. If you do not die of COVID-19, you die of hunger.

So kayong mga... I'm calling upon mga ROTC, get in touch with DSWD. Doon sa mga siyudad, just give your accreditation, maybe an ID at makatulong kayo.

I know that 'yung iba takot na ano --- allergic diyan sa politika-politika. But you know, huwag kayong matakot diyan. Hindi kayo ang... People will not put you to task for doing your duty during a critical period of our nation.

Pero... 'Yon nga sabi nga ayaw mamulitika, eh 'di... Kasi baka ma ---anong tawag diyan? Mabahad ng... I can manage. So, wala naman siguro.

Hindi ito matapos hanggang nandiyan sa labas kayo. Kasi 'yung nasa loob safety na. Ngayon paglabas nila kasi wala na, tapos may dalawa, isa, mag-connect na 'yan ang ano. Tapos walang katapusan, connect, connect, connect, connect, connect. 'Yung trabaho mo sales girl, tapos pag-uwi mo pera, pamasaha.

Ah may... Alam mo, meron talagang taong g***. Si Leni was calling the private sector na magtulong. Naghingì siya ng tulong. Tama 'yan. Maghingì ka ng tulong sa kapwa mo tao, sa hirap.

Ngayon, ito naman may tao ako na abogado sa PACC, Commissioner Manuelito Luna, gusto niya na ipa-imbestiga si Leni kung bakit nag-solicit. Anak ka ng...

Kaya ako nung narinig ko, sabi ko, "Fire him." As of this moment, he is no longer connected with government.

Ako, wala akong ano kay... Alam mo, trabaho rin ni... Ako, when panahon na i-criticize ko si Leni, ganun na lang ang lang --- sometimes the language that I use is very...

Pero itong panahon na ito na wala namang kasalanan 'yung Vice President. Nag-ano --- nag-ano nga na magtulong. Bakit ipa-imbestiga mo sa...?

At saka 'yung NBI mag-imbestiga niyan, pati kayo mag... Isali ko kayo sa dismissal. Ignorante kayo. What is wrong in calling...? Why put the lady to...?

Ang gobyerno, binubugbog. Normal times. "Ah gobyerno, ganun, ganun." Ngayon nagka-krisis, saan sila? Saan sila 'yung nag-demonstrate diyan? Saan 'yung mga alam mo na? Anong itinulong? Saan na 'yung pera na kinokolekta? Tapos 'pag normal, makikita mo itong mga --- ito man 'yung maiingay.

Ito 'yung "Oust Duterte." Anak ng p*... You know magprangkahan tayo. Nakikinig ang military pati pulis, pati kayo dito ngayon. 'Pag sinabi ng inyong chief ng Army, Navy, Air Force pati pulis, 'pag sinabi nila, silang apat magpunta dito sabihin nila, "Duterte, bumaba ka na ngayon na kaagad."

Hindi na 'yang "Oust, oust Duterte." Tatal ang naghawak nito ang military, ang pulis. Kung ayaw nila, ang totoo wala talagang mangyari. Kung gusto nila, wala --- hindi mo rin mapigilan. Ilang --- ilang...? Well, life --- life changing events sa buhay natin. It's always the military and the police. Kaya para sa akin 'pag sinabi ng military, pulis, "Duterte, hindi mo kaya itong trabaho na ito. Bumaba ka na lang."

Sabi ko nga sa kanila, huwag na kayong magdala ng mga tangke diyan sa harap ko. Ang kalaban ninyo ito, puro mga mistah ng mga --- puro ng...

Bakit --- bakit pa ako magpayag na magbarilan tayo? Kaya ganun. Huwag na 'yang "Oust Duterte" na mga fake news. Doon kayo magtutok sa pulis pati Armed Forces. 'Pag sila ang nagsabi, 'yun na 'yon. Iyon na 'yon.

Pero kung kayo lang, tapos you agitate people to revolt, tapos mag-riot-riot, masaktan lang kayo. Kaya 'pag ginawa ninyo 'yan, alam na ninyo ngayon. 'Pag ang pulis nag-aresto sa inyo, your responsibility is to submit. Kailangan magsabi ka, "O ano sir, bakit?" "O inaaresto ka." "Oo, sir." "Istasyon ka." "Yes, sir." Huwag kang lumaban. "Hindi, hindi ako pwede."

Kaya 'yung mga --- itong human rights makinig kayo ha pati itong minsan nasa --- may mga taga-DSWD. Pagka may bata na dinala sa istasyon tapos puro sugat, tapos kinabukasan 'pag release, i-release 'yung bata, idemanda ninyo kaagad ang pulis. Hindi --- hindi kasi ninyo... You go into the reality of things. Ang bata 'pag hinuli ng pulis, hinawakan, talagang kakalas 'yan. Hanggang matumba 'yan, habulin ng pulis, because the police is mandated to bring them into custody.

Alam mo bakit hinuhuli ang mga minors? Is to protect them. Kaya hindi --- walang record 'yan kasi inaaresto sila for their own good. Lalo na 'yang mga babae, sinabi ko sa Davao. 'Yang mga babae na bata 'pag nakita ninyo, ikarga niyo. Isauli ninyo sa nanay, tatay. Pati 'yung tatay, nanay, sabihin mo magpunta sa akin bukas sa opisina. Sila ang binubulyawan ko.

Meron pa ako isa, isang beses --- magtanong kayo ng taga-Davao. 'Yung bata natulog sa ilalim ng kotse. Dalawang bata. Tapos may nagsabi sa akin, "Mayor, mayor, may bata diyan." Sabi ko, "P** --- bakit nandiyan 'yan?" Madali akong mag... "P***** i**, sino nakagawa nito?" 'Di ginising. Sabi nila, ang dalawang bata, pinalayas daw sila ng nanay pati tatay nila.

So ginawa ko, sabi ko, ibigay mo sa DSWD ‘yang mga bata. “Arestuhin mo ‘yung tatay at nanay ngayon. Ngayon. Bigyan ko kayo ng limang minuto ngayon.” O ‘di nahuli. Sabi ko, “Ikulong mo.” Sabi pagka, “Ano, sir, ang i-charge?” “Ah wala,” sabi ko, “ikulong mo.” Magdemanda.

Tapos, pagkatapos kinabukasan, ipinademanda ko. Abandonment of minors. P***** i** sabi ko panahon sa sarap tapos kung may anak na iiwanan. T**** i**. Hanggang --- kayong mga p***** i**. May mga tao ganon. Hanggang ganun lang kayo. [taps the table]

Tapos ‘pag nandiyan na ‘yung mga bata, wala, hinayaan ninyo, inaabandona ninyo. ‘Yung iba, ipagbili pa ‘yung mga babae. P***** i** niyo.

At saka itong recruitment, itong recruitment bantay kayo sa akin. Wala. Huwag kayong matakot, wala pang DDS dito. Pero magdati --- kayong mga recruitment yawa kayo, isa pa kayo. Pareho kayo sa mga --- ang galit ko sa iyo pareho sa droga. Kaya kayo --- kayong mga...

I’m warning the law enforcement agencies. ‘Pag may narinig ako ‘yang ni-raid ninyo tapos sinusundan ko walang nangyari, walang demanda. Either when you raid, you come up with a good case or else I will ask you magkanong ibinigay sa inyo para hindi ninyo mademanda?

May two years pa ako. Nagbabasa ako, nakikinig ako. Maski na puyat na ako, nakikinig ako sa mga late news. Mag --- magtino tayo. Kay kung hindi ko ganunin... Lalo na ‘yung bayaran ‘yang kaso. Magkasala ka na magkasala, huwag ‘yan.

Kayo magkasala kayo, nagtanan kayo, pinapahuli kayo ng asawa, bigyan ko pa kayo ng ticket para tuloy ang ligaya ninyo.

Sige punta kayo sa Maynila. Kung ayaw ka na ng asa --- kung ayaw na ‘yung asawa wala naman tayong magawa. Patuloy na lang ‘yung kaligayahan ninyo. Hanggang ngayon tubig lang ako. [drinks water]

Salamat.

--- END ---

Source: PCOO-PND (Presidential News Desk)